

Europsko vijeće

Bruxelles, 22. ožujka 2024.
(OR. en)

EUCO 7/24

CO EUR 6
CONCL 2

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak Europskog vijeća (21. i 22. ožujka 2024.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće razmijenilo je mišljenja s glavnim tajnikom UN-a Antóniom Guterresom o geopolitičkoj situaciji i ključnim globalnim izazovima.

Europsko vijeće obilježilo je 30. obljetnicu Sporazuma o EGP-u s premijerkom Islanda i premijerima Lihtenštajna i Norveške.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Dvije godine nakon što je Rusija pokrenula agresivni rat protiv Ukrajine i deset godina nakon što je nezakonito pripojila Krim i Sevastopolj, čime je očito prekršila svoje obveze na temelju Povelje UN-a i međunarodnog prava, Europsko vijeće još odlučnije podupire neovisnost, suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Rusija ne smije prevladati.

S obzirom na hitnost situacije, Europska unija odlučna je Ukrajini i njezinu stanovništvu nastaviti pružati svu potrebnu političku, financijsku, gospodarsku, humanitarnu, vojnu i diplomatsku potporu, dokle god i koliko god bude potrebno. Europsko vijeće poziva saveznike i partnere diljem svijeta da se pridruže tim nastojanjima.

2. Ukrajini su u ostvarivanju njezina neotuđivog prava na samoobranu hitno potrebni sustavi protuzračne obrane, streljivo i projektili. U ovom kritičnom trenutku Europska unija i države članice ubrzat će i intenzivirati isporuku sve potrebne vojne pomoći. Europsko vijeće pozdravlja sve nedavne inicijative u tom pogledu, uključujući inicijativu koju je Češka pokrenula radi hitne nabave streljiva za Ukrajinu, čime će se omogućiti brzo ispunjavanje obveze EU-a da se Ukrajini dostavi milijun naboja topničkog streljiva.

3. Europsko vijeće pozdravlja bilateralne sporazume o sigurnosnim obvezama koje je nekoliko država članica i partnera sklopilo s Ukrajinom. Preispitalo je napredak u pogledu doprinosa EU-a sigurnosnim obvezama prema Ukrajini, kojima će joj se pomoći da se obrani i odupre pokušajima destabilizacije te spriječi buduće činove agresije. Europsko vijeće pozdravlja donošenje Odluke Vijeća o fondu za pomoć Ukrajini, kojom se osigurava nastavak vojne potpore Ukrajini u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Europsko vijeće poziva Vijeće da radi na Osmom paketu potpore Ukrajini u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Ujedno pozdravlja povećanje kapaciteta Misije EU-a za vojnu pomoć (EUMAM).
4. Europsko vijeće preispitalo je napredak u pogledu sljedećih konkretnih koraka kojima bi se izvanredni prihodi od imobilizirane ruske imovine usmjerili u korist Ukrajine, uključujući mogućnost financiranja vojne potpore. Poziva Vijeće da nastavi s radom na nedavnim prijedlozima Visokog predstavnika i Komisije.
5. Pružanje vojne potpore i ispunjavanje sigurnosnih obveza EU-a odvijat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

6. Europsko vijeće pozdravlja donošenje trinaestog paketa sankcija. Poziva na poduzimanje daljnjih koraka, među ostalim jačanje sankcija, kako bi se oslabila sposobnost Rusije da nastavi voditi agresivni rat. Potpuna i djelotvorna provedba sankcija od ključne je važnosti. Europsko vijeće zahtijeva od Vijeća i Komisije da poboljšaju razmjenu informacija, ojačaju provedbu, unaprijede djelovanje EU-a i država članica s trećim zemljama te uklone sve manjkavosti unutar i izvan Unije. To uključuje sprečavanje zaobilaženja sankcija preko trećih zemalja i osiguravanje njihova izvršavanja, što se odnosi i na društva kćeri poduzeća iz EU-a u inozemstvu. Pristup Rusije osjetljivim proizvodima i tehnologijama koji su važni na bojištu mora se ograničiti u najvećoj mogućoj mjeri, među ostalim ciljanjem subjekata u trećim zemljama koji takvo zaobilaženje omogućuju. Europsko vijeće poziva Visokog predstavnika i Komisiju da pripreme dodatne sankcije protiv Bjelarusu, Sjeverne Koreje i Irana.
7. Europsko vijeće poziva treće strane da odmah prestanu pružati materijalnu potporu agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine. Krajnje je zabrinuto zbog izvješća da bi Iran mogao prenijeti balističke projekte i povezanu tehnologiju u Rusiju za upotrebu protiv Ukrajine nakon što je ruskom režimu isporučio bespilotne letjelice koje se koriste u neprestanim napadima na civilno stanovništvo u Ukrajini. Ako Iran to učini, Europska unija spremna je odgovoriti brzo i u koordinaciji s međunarodnim partnerima, među ostalim novim i važnim mjerama ograničavanja protiv Irana.
8. Europsko vijeće oštro osuđuje kontinuirana kršenja ljudskih prava, uključujući deportaciju djece, koja Rusija provodi na okupiranim ukrajinskim područjima. Odlučno odbacuje i nikada neće priznati nezakonite takozvane „izbore” koje je Rusija organizirala u privremeno okupiranim ukrajinskim područjima Krimu, Sevastopolu, Donecku, Luhansku, Zaporizhji i Hersonu, kao ni njihove rezultate.

9. Rusija i njezino vodstvo moraju snositi punu odgovornost za vođenje agresivnog rata protiv Ukrajine i druge najteže zločine prema međunarodnom pravu te za golemu štetu prouzročenu tim ratom. Europsko vijeće podupire napore koji su tijekom, među ostalim u okviru temeljne skupine, na uspostavi suda za kazneni progon zločina agresije protiv Ukrajine, koji bi imao najširu međuregionalnu potporu i legitimitet, te budućeg mehanizma za naknadu štete.
10. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine u koordinaciji s međunarodnim partnerima. Europsko vijeće pozdravlja nedavno jačanje savjetodavne misije Europske unije (EUAM) u Ukrajini, čime će se omogućiti povećanje potpore ukrajinskim tijelima za izvršavanje zakonodavstva na oslobođenim i susjednim područjima Ukrajine te reformama u okviru njezina procesa pristupanja EU-u. Europsko vijeće poziva na daljnju potporu psihološkoj i psihosocijalnoj rehabilitaciji i veću pomoć u razminiranju.
11. Europska unija i njezine države članice nastavit će s intenzivnim angažmanom na globalnoj razini kako bi osigurale najširu moguću međunarodnu potporu sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru te ključnim načelima i ciljevima formule za mir u Ukrajini, imajući u vidu budući globalni sastanak na vrhu o miru.
12. Europsko vijeće ističe stratešku važnost sigurnosti i stabilnosti u crnomorskoj regiji. Naglašava da je potrebno pomoći Ukrajini u ponovnoj izgradnji njezine pozicije na tradicionalnim izvoznim tržištima, posebno na Bliskom istoku i u Africi.
13. Europska unija nastavit će pružati svu relevantnu potporu Republici Moldovi u prevladavanju izazova s kojima se suočava kao posljedicom agresije Rusije na Ukrajinu te u jačanju otpornosti, sigurnosti i stabilnosti te zemlje s obzirom na destabilizirajuće aktivnosti Rusije. Europsko vijeće pozdravlja bilateralne obveze država članica u pogledu potpore misiji partnerstva Europske unije (EUPM) u Moldovi u cilju povećanja otpornosti sigurnosnog sektora.

14. Europska unija ujedno će nastaviti podupirati Gruziju u jačanju njezine otpornosti i prevladavanju izazova s kojima se suočava kao posljedice djelovanja Rusije usmjerenih na podrivanje teritorijalne cjelovitosti Gruzije i agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine.

II. SIGURNOST I OBRANA

15. Europska unija predana je povećanju svoje ukupne obrambene spremnosti i sposobnosti kako bi one odgovarale njezinim potrebama i ambicijama u kontekstu sve većih prijetnji i sigurnosnih izazova. Nadovezujući se na Izjavu iz Versaillesa i Strateški kompas, predana je smanjenju svojih strateških ovisnosti i povećanju kapaciteta. Europsku obrambenu tehnološku i industrijsku bazu trebalo bi ojačati u skladu s time u cijeloj Uniji. Povećanje obrambene spremnosti i jačanje suverenosti Unije zahtijevat će dodatne napore, u skladu s nadležnostima država članica, za:
- a) ispunjavanje zajedničke obveze znatnog povećanja rashoda za obranu, kao i osiguravanje boljih i bržih zajedničkih ulaganja;
  - b) poboljšanje pristupa europske obrambene industrije javnom i privatnom financiranju. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva Vijeće i Komisiju da istraže sve mogućnosti za mobilizaciju financijskih sredstava i podnesu izvješće do lipnja. Nadalje, Europsku investicijsku banku poziva se da prilagodi svoju politiku kreditiranja obrambene industrije i sadašnju definiciju robe s dvojnomo namjenom, štiteći pritom svoj kapacitet financiranja;
  - c) poticanje razvoja i zajedničke nabave radi otklanjanja kritičnih nedostataka u pogledu sposobnosti EU-a, osobito u pogledu strateških pospješitelja, te potpunog iskorištavanja sinergije između postupaka planiranja u području obrane na nacionalnoj i europskoj razini;

- d) unapređenje kooperativnih/zajedničkih ulaganja u obranu, od faze istraživanja i razvoja do faze planiranja, industrijalizacije i zajedničke nabave te poboljšanja predvidljivosti, primjerice s pomoću višegodišnjih fiksnih ugovora;
  - e) povećanje otpornosti europske obrambene industrije, njezine fleksibilnosti i kapaciteta za razvoj i proizvodnju inovativnih obrambenih proizvoda, poboljšanje njihove interoperabilnosti i međusobne zamjenjivosti te osiguravanje njihove dostupnosti državama članicama;
  - f) poticanje daljnje integracije europskog obrambenog tržišta diljem Unije olakšavanjem pristupa lancima opskrbe u području obrane, osobito za MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije te smanjenjem birokracije;
  - g) poboljšanje brzog odgovora i pravodobnog utvrđivanja uskih grla u lancima opskrbe za obrambeno tržište te osiguravanje da propisi EU-a ne predstavljaju prepreku razvoju europske obrambene industrije;
  - h) podupiranje inicijativa za daljnja ulaganja u kvalificiranu radnu snagu u svrhu otklanjanja raširenog nedostatka radne snage i vještina u obrambenoj industriji.
16. Europsko vijeće poziva Vijeće, Visokog predstavnika i Komisiju da brzo ostvare napredak u radu na Zajedničkoj komunikaciji o strategiji za europsku obrambenu industriju (EDIS). Ujedno poziva Vijeće da bez odgode nastavi s radom na popratnom prijedlogu za program za europsku obrambenu industriju (EDIP).
17. Provedba Strateškog kompasa i dalje je ključan element za povećanje europske obrambene pripravnosti te bi je trebalo ubrzati. U tom su pogledu osobito važni kapacitet EU-a za brzo raspoređivanje, vojna mobilnost, vježbe s bojevim streljivom, jačanje sigurnosti u svemiru, suzbijanje kibernetičkih i hibridnih prijetnji te odgovor na inozemno upletanje i manipuliranje informacijama.

18. Snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno će doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te je kao takva komplementarna NATO-u, koji je i dalje okosnica zajedničke obrane svojih članica.
19. Navedenim se ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica.

III. BLISKI ISTOK

20. Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja na Bliskom istoku. Zgroženo je dosad nezabilježenom pogibelji civila i kritičnim humanitarnim stanjem. Europsko vijeće poziva na hitnu humanitarnu stanku koja bi dovela do održivog prekida vatre, bezuvjetnog oslobađanja svih talaca i pružanja humanitarne pomoći.
21. Europsko vijeće podsjeća na svoje prethodne zaključke u kojima se Hamas najoštrije osuđuje zbog brutalnih i neselektivnih terorističkih napada diljem Izraela 7. listopada 2023., u kojima se prepoznaje pravo Izraela da se brani u skladu s međunarodnim pravom i međunarodnim humanitarnim pravom te poziva na trenutno oslobađanje svih talaca bez ikakvih preduvjeta. Njihova sigurnost i dobrobit povod su za ozbiljnu zabrinutost. Hamas i druge oružane skupine moraju odmah odobriti humanitarni pristup svim preostalim taocima. Europsko vijeće poziva Vijeće da ubrza rad na donošenju daljnjih relevantnih mjera ograničavanja protiv Hamasa.

22. Europsko vijeće duboko je zabrinuto zbog katastrofalnog humanitarnog stanja u Gazi i njegova nesrazmjernog učinka na civile, osobito na djecu, kao i zbog neposredne opasnosti od gladi uzrokovane nedovoljnim ulaskom pomoći u Gazu. Potpun, brz, siguran i neometan dotok humanitarne pomoći svim rutama u pojas Gaze i pristup toj pomoći u cijelom pojasu Gaze ključni su kako bi se civilnom stanovništvu pružila pomoć kojom se spašavaju životi te osnovne usluge u širim razmjerima. Europsko vijeće pozdravlja inicijativu Amalthea, kojom se otvara pomorska ruta za hitnu pomoć od Cipra do Gaze, čime se dopunjuju kopnene rute koje su i dalje glavni način isporuke potrebnih količina. Potrebne su dodatne kopnene rute i prijelazi.
23. Trebalo bi poduzeti hitne mjere kako bi se spriječilo daljnje raseljavanje stanovništva i kako bi mu se pružilo sigurno sklonište i osigurala zaštita civila u svakom trenutku. Europsko vijeće odlučno poziva izraelsku vladu da ne poduzima kopnenu operaciju u Rafahu kojom bi se pogoršalo ionako katastrofalno humanitarno stanje i spriječilo hitno potrebno pružanje osnovnih usluga i humanitarne pomoći. Više od milijun Palestinaca trenutačno je u potrazi za sigurnošću od borbi i pristupom humanitarnoj pomoći.
24. Sve stranke moraju poštovati međunarodno pravo, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima. Europsko vijeće naglašava važnost poštovanja i provedbe pravno obvezujućeg naloga Međunarodnog suda od 26. siječnja 2024. Kršenja međunarodnog humanitarnog prava moraju se temeljito i neovisno istražiti te osigurati preuzimanje odgovornosti. Europsko vijeće prima na znanje izvješća posebne predstavnice UN-a Pramile Patten s velikom zabrinutošću te je zgroženo seksualnim nasiljem tijekom napada 7. listopada. Europska unija podupire neovisne istrage svih navoda o seksualnom nasilju, uvažavajući i izvješća posebne izvjestiteljice UN-a Reem Alsalem.

25. Europsko vijeće naglašava da su usluge koje UNRWA pruža u Gazi i diljem regije od ključne važnosti. Europsko vijeće prima na znanje nedavne mjere EU-a i financijsku potporu. Pozdravlja brzo pokretanje unutarnje istrage UN-a i vanjskog preispitivanja nakon ozbiljnih optužbi protiv 12 zaposlenika UNRWA-e o njihovu navodnom sudjelovanju u terorističkim napadima 7. listopada. Iščekuje rezultate istrage i daljnje odlučno djelovanje UN-a kako bi se osigurala odgovornost te ojačali kontrola i nadzor.
26. Europsko vijeće poziva na hitno zaustavljanje nasilja na Zapadnoj obali i u istočnom Jeruzalemu, kao i na osiguravanje sigurnog pristupa svetim mjestima. Europsko vijeće oštro osuđuje nasilje ekstremističkih naseljenika. Počinitelji moraju odgovarati. Europsko vijeće poziva Vijeće da ubrza rad na donošenju relevantnih ciljanih mjera ograničavanja. Europsko vijeće osuđuje odluke izraelske vlade o daljnjem proširenju nezakonitih naselja diljem okupirane Zapadne obale. Poziva Izrael da poništi te odluke.
27. Europska unija nastavit će intenzivno surađivati s regionalnim i međunarodnim partnerima kako bi se spriječila daljnja regionalna eskalacija, osobito u Libanonu i u Crvenom moru. Europsko vijeće poziva sve aktere, osobito Iran, da se suzdrže od djelovanja koja bi zaoštrila odnose. Pozdravlja pokretanje operacije EU-a ASPIDES za zaštitu slobode plovidbe i sigurnosti pomoraca u Crvenom moru, Adenskom zaljevu i široj regiji.

28. Europska unija i dalje je čvrsto predana trajnom i održivom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju. Palestinci i Izraelci imaju jednako pravo na život u sigurnosti, dostojanstvu i miru. Europsko vijeće poziva sve strane da se suzdrže od djelovanja kojima se potkopava načelo dvodržavnog rješenja i održivost buduće palestinske države. Podsjeća da dvije misije ZSOP-a – Policijska misija Europske unije za palestinska područja (EUPOL COPPS) i Misija pomoći Europske unije za granični prijelaz Rafah (EUBAM Rafah) – mogu imati važnu ulogu na temelju tog načela u potpori budućoj palestinskoj državi. Europska unija spremna je surađivati s Izraelom, Palestinskom samoupravom te regionalnim i međunarodnim stranama kako bi doprinijela oživljavanju političkog procesa, među ostalim putem inicijative Dan mira i mirovne konferencije koju je potrebno sazvati što je prije moguće, te poduprijeti Palestinsku samoupravu u provedbi potrebnih reformi. Europska unija spremna je poduprijeti koordinirane međunarodne napore za obnovu Gaze.

IV. PROŠIRENJE I REFORME

29. Podsjećajući na Izjavu iz Granade, Europsko vijeće razmotrilo je pripreme za proširenje i unutarnje reforme i podsjeća da rad u oba smjera treba usporedno napredovati kako bi se osiguralo da i buduće države članice i EU budu spremni u trenutku pristupanja. Europsko vijeće razmotrit će na jednom od svojih predstojećih sastanaka unutarnje reforme s ciljem da do ljeta 2024. usvoji zaključke o planu za budući rad.
30. Oslanjajući se na preporuku Komisije od 12. ožujka 2024. Europsko vijeće odlučilo je otvoriti pregovore o pristupanju s Bosnom i Hercegovinom. Europsko vijeće poziva Komisiju da pripremi pregovarački okvir kako bi ga Vijeće donijelo čim se poduzmu svi relevantni koraci navedeni u Preporuci Komisije od 12. listopada 2022.

31. Europsko vijeće pozdravlja napredak Ukrajine i Republike Moldove u pogledu potrebnih reformi na njihovu putu prema EU-u. Nakon podnošenja nacrtu pregovaračkih okvira za Ukrajinu i Republiku Moldovu, Europsko vijeće poziva Vijeće da ih brzo donese i da nastavi s radom bez odlaganja.
32. Europsko vijeće prima na znanje aktualne napore Gruzije i potiče tu zemlju da ostvari napredak u provedbi preostalih prioriternih reformi.

V. VANJSKI ODNOSI

Sveobuhvatna partnerstva

33. Europsko vijeće pozdravlja zajedničku izjavu o strateškom i sveobuhvatnom partnerstvu između Europske unije i Egipta.
34. Europsko vijeće također pozdravlja partnerstvo s Mauritanijom.
35. Ističe važnost jačanja i razvoja takvih strateških partnerstava.

Haiti

36. Europsko vijeće iznimno je zabrinuto zbog pogoršanja stanja u Haitiju i patnje kojoj je od kraja veljače izloženo stanovništvo uslijed novog vala nasilja. Pozdravlja činjenicu da je Europska unija izdvojila 20 milijuna EUR u humanitarnoj pomoći. Europsko vijeće potiče aktualne napore da se uspostavi moguć, uključiv i održiv plan političke tranzicije pod vodstvom Haitija. Poziva sve političke snage Haitija da demonstriraju odgovornost pristankom na kompromis kako bi se postigao dogovor koji je u najboljem interesu zemlje i napaćenog stanovništva. Europsko vijeće pozdravlja Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2699 o uspostavi Multinacionalne misije za potporu sigurnosti i ističe važnost njezina brzog razmještanja.

Rusija

37. Europsko vijeće poziva na hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika u Rusiji i okončanje progona političke oporbe. Krajnju odgovornost za smrt Alekseja Navaljnog snose ruske vlasti. Europsko vijeće poziva na neovisnu i transparentnu međunarodnu istragu točnih okolnosti njegove smrti. Pozdravlja donošenje novih mjera ograničavanja protiv onih koji su odgovorni za teška kršenja i povrede ljudskih prava i poziva na nastavak rada u Vijeću kako bi se uspostavio novi režim sankcija s obzirom na stanje u Rusiji i njezina destabilizirajuća djelovanja u inozemstvu.
38. Europsko vijeće osuđuje politički motiviran progon građana EU-a koji provodi Rusija. Poziva Komisiju i Visokog predstavnika da poduzmu potrebne korake kako bi se spriječilo da treće zemlje izvršavaju uhiđbene naloge koje je izdala Rusija u takvim slučajevima.

Bjelarus

39. Europsko vijeće duboko je zabrinuto zbog pogoršanja stanja ljudskih prava u Bjelarusu. Represija, kršenja ljudskih prava i ograničenja političkog sudjelovanja i pristupa neovisnim medijima u Bjelarusu dosegli su dosad nezabilježenu razinu uoči parlamentarnih i lokalnih izbora 25. veljače, koji nisu zadovoljili osnovne demokratske standarde. Europsko vijeće poziva na hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika. Ponovno ističe solidarnost EU-a s bjeloruskim civilnim društvom i demokratskim snagama.

VI. MIGRACIJE

40. Europsko vijeće preispitalo je trenutno stanje u području migracija slijedom Komunikacije Komisije i ponovno potvrdilo predanost EU-a nastavku primjene sveobuhvatnog pristupa migracijama dogovorenog u zaključcima iz prosinca 2023. Napominjući da više od 90 % nezakonitih migranata ulazi u EU uz pomoć krijumčara, Europsko vijeće podupire odlučnost Komisije da ojača sve alate koje EU ima na raspolaganju za djelotvornu borbu protiv trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi te usporedno pokrene globalni savez za odgovor na taj globalni izazov.

VII. POLJOPRIVREDA

41. Europsko vijeće naglašava važnost otpornog i održivog poljoprivrednog sektora za sigurnost opskrbe hranom i stratešku autonomiju Unije, kao i vrijednost dinamičnih ruralnih zajednica i ključnu ulogu zajedničke poljoprivredne politike u tom pogledu. Poljoprivrednicima je potreban stabilan i predvidljiv okvir, među ostalim kako bi ih se popratilo u suočavanju s izazovima u području okoliša i klime.
42. Europsko vijeće ponovno je raspravljalo o trenutnim izazovima u poljoprivrednom sektoru i o bojaznima poljoprivrednika. Razmotrilo je rad koji je u tijeku na europskoj razini. Europsko vijeće poziva Komisiju i Vijeće da bez odgode nastave s radom, osobito na:
- a) svim mogućim kratkoročnim i srednjoročnim mjerama i inovativnim rješenjima, što uključuje one za smanjenje administrativnog opterećenja poljoprivrednika i pojednostavnjenje njihove situacije;
  - b) jačanju položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom, osobito kako bi se osigurali pravedni prihodi;

- c) ublažavanju financijskog pritiska na poljoprivrednike osmišljavanjem načina dodatne potpore, kao što je, primjerice, proširenje privremenog okvira za državne potpore, te da o tome izvijeste na idućem sastanku Europskog vijeća;
- d) osiguravanju, na globalnoj razini i na unutarnjem tržištu, poštenog tržišnog natjecanja utemeljenog na pravilima;
- e) rješavanju pitanja povezanih s autonomnim trgovinskim mjerama za Ukrajinu na pravedan i uravnotežen način uz istodobnu pripremu rješenja u okviru Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine / područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine.

43. Europsko vijeće i dalje će redovito razmatrati situaciju.

VIII. PRIPRAVNOST I ODGOVOR NA KRIZU

44. Europsko vijeće naglašava hitnu potrebu za poboljšanom i koordiniranom vojnom i civilnom pripravnosću i strateškim upravljanjem krizama u kontekstu prijetnji koje se mijenjaju. Poziva Vijeće da nastavi s radom, a Komisiju da zajedno s Visokim predstavnikom predloži mjere za jačanje, na razini EU-a, pripravnosti i odgovora na krizu u okviru pristupa kojim se obuhvaćaju sve opasnosti i cijelo društvo, uzimajući u obzir odgovornosti i nadležnosti država članica, s ciljem izrade buduće strategije pripravnosti.

IX. EUROPSKI SEMESTAR

45. Europsko vijeće podržava prioritete politika iz godišnjeg pregleda održivog rasta i poziva države članice da ih uzmu u obzir. Podupire i Nacrt preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja.

*

* *

Europsko vijeće razmotrilo je pripreme za Novi strateški program.